

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК ЛАНКА РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА

О.Е. Жукова
Запорізький національний університет
Ghoster655@gmail.com
O. Zhukova

Heartless and irresponsible use of natural resources threatens humanity with the development of a global catastrophe. Therefore, the main task of environmental education is to raise such a personality that nature acquires a vital importance for it. Knowledge of ecology contributes to the formation of a caring attitude towards nature in young people, and the development of ecological culture. Environmental problems of today require the education system to pay more attention to the formation of ecological consciousness, understanding of the surrounding world and the place of man in it. The upbringing of the ecological culture of the younger generation will help to restore the lost balance and harmony in the relationship between "man and nature".

Environmental education, educational institutions, environmental education, culture of behavior, environmental problems, development of human civilization.

Необґрунтовані дії людини щодо природного середовища, прагнення взяти від неї якомога більше задля задоволення своїх потреб призвели до глобальної екологічної катастрофи: безповоротно зникають окремі класи, роди та численні види рослин і тварин, виснажуються надра Землі, зменшуються запаси чистої питної води.

Екологічна освіта в навчальних закладах виступає як один із методів вирішення проблем екологічного характеру ще у зародку. У всіх освітніх закладах повинно здійснюватися як теоретичне екологічне виховання так і практичне. Це буде корисним щодо поглиблення знань і їх застосування на практиці. Екологічна освіта й культура поведінки є необхідними умовами для попередження деградації природних комплексів та інших екологічних проблем.

Основи екологічної освіти було закладено у 1968 році на Міжнародній конференції ЮНЕСКО у Парижі, пізніше у 1970 році вони були підтверджені на Міжнародній нараді у Неваді (США). А у 1972 році конференція ООН у Стокгольмі задекларувала зв'язок між освітою і станом природи. В результаті цього у 1975 році з'явилась Міжнародна програма екологічної освіти.[2]

У ній закладені такі основні положення екологічної освіти:

- Усе життя унікальне та неповторне і людина несе відповідальність за все живе;
- Природа сильніша за людину, і тому їй необхідно взаємодопомогати а не ворогувати;
- Стійкіша біосфера та що більш різноманітна;
- Антропоцентричний тип мислення людства повинен бути

замінений на екоцентричне бачення світу.

Екологічне виховання молодого покоління – запорука безперервного гармонійного розвитку людської цивілізації та суспільства. У Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України в XXI столітті, Концепції розвитку екологічної освіти в Україні відображено тенденції екологічної освіти та виховання.[1]

Актуалізація сучасних екологічних проблем потребує нового осмислення, докорінного перегляду екологічної підготовки майбутніх спеціалістів, екологізації вищої освіти, про що йдеться в законах та вищеназваних законодавчих актах.

Головною метою діяльності вищих навчальних закладів є підготовка творчого фахівця, зорієнтованого на особистісний та професійний розвиток, а також формування системи гуманістичних цінностей, де важливість природи в поєднанні з розвитком суспільства виступають головними.

У Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2023 року екологізацію освіти визнано одним з головних стратегічних напрямів розвитку держави. Документом, що регламентує цей процес, є Концепція екологічної освіти України, де зазначено, що провідна й найважливіша роль у формуванні особистості з новим екоцентричним типом мислення відводиться школі.

Однією із найважливіших причин загрозливих викликів сьогодення є екологічна безграмотність населення, наголошує Ю. Шапран, відсутність розуміння наслідків свого втручання в природні процеси. Екологічне виховання в сьогоденні постає умовою виживання суспільства, а екологічна освіта набуває ознак пріоритетності в педагогічній теорії й практиці.

С. Совгірою вважає одним з підходів до розв'язання цієї проблеми формування в кожній людині нового мислення, що спрямоване на зміну стратегії у визначенні мети, шляхів і методів розвитку цивілізації як необхідного чинника виживання людства в умовах екологічної кризи. У контексті гармонізації відносин суспільства й природи важливо виховати, насамперед у молоді, ціннісне ставлення до навколишнього природного середовища на основі знання законів довкілля, відповідно до логіки природних процесів. З огляду на це, формування еколого-валеологічної компетентності майбутніх учителів, зокрема початкової школи, є завданням першочерговим.[1]

Адже екологічна ситуація впливає і на темпи нарощування екологічного потенціалу, і на науково-технічний прогрес, і на духовний розвиток, а також на комфортність життя та здоров'я людей. Із кінця 60-х років минулого століття екологічна проблематика перебуває в центрі підвищеної уваги всього суспільства, політичних, державних, наукових і релігійних діячів.

Екологічна освіта України, як і загальна система освіти,

переживає сьогодні глибокі процеси реформування, модернізації, адаптації до кращих європейських і світових стандартів. Екологічна освіта й виховання повинні стати стрижнем не тільки всієї сучасної освіти, а й нормою поведінки кожної людини.

Екологічна освіта має забезпечувати наявність компетентних спеціалістів, що володіють відповідними знаннями, навичками та вміннями.

Подолання екологічної кризи залежить від морального вдосконалення людини, її культури і відносин із природою та іншими людьми. Якщо люди в найближчому майбутньому не навчаться дбайливо відноситися до природи, вони знищать себе. А для цього треба виховувати екологічну культуру і відповідальність.

Список використаних джерел

1. Бузенко І.Л. Формування еколого-валеологічної компетентності майбутніх учителів початкової школи в процесі професійної підготовки у педагогічних коледжах. Дисертація. Вінниця, 2018.– С. 30–41. – URL: https://vspu.edu.ua/content/specialized_academic_council/doc/2018/Byzenko_I/dis.pdf (дата звернення: 03.10.2022).
2. Екологічна освіта, виховання і культура URL: https://pidru4niki.com/1821071256691/ekologiya/ekologichna_osvita_v_ihovannya_kultura (дата звернення: 03.10.2022).

ВІДРОДЖЕНІ ІМЕНА ПОЛТАВЩИНИ: РУЧКО ГНАТ ОМЕЛЯНОВИЧ (1883 - 1937) — УКРАЇНСЬКИЙ МІКРОБІОЛОГ, ЕПІДЕМІОЛОГ, ДОКТОР БІОЛОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР. ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК (ВУАН)

*Закалюжний В.М., Дубінін С.І., Харченко Л.П., Коваль А.А.,
Новописьменний С.А., Половик О.Ю.*

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Гнат Омелянович Ручко народився 20 січня 1883 року в селі Великі Сорочинці Миргородського повіту Полтавської губернії, у бідній козацькій родині [2-6, 9]

Грошей на освіту родина Ручків не мала, і з 12 років Гнат влітку пас панську худобу в місцевій економії, а взимку виконував різні сільськогосподарські роботи у багатих селян. У 17 років він виїхав до Кубані, де працював по найму у заможних господарствах та рибальських артілях. Здібний та спостережливий юнак самотужки вчився грамоти та засвоював різні